

En staty för Charlotta Lönnqvist – projektplan

Sjundby traditionsförening rf har från sitt grundande år 2013 samlat och spridit information om kända och viktiga personer och personligheter med anknytning till Sjundby gård. En av dessa personer var Charlotta Lönnqvist kvinnlig torpare, kalaskokerska, företagare, välgörare och mecenat för författaren Aleksis Kivi under åren 1864-1871. I samarbete med Sjundeå kommun vill föreningen nu resa ett minnesmärke till Charlotta Lönnqvists minne.

Genom en skisstävling som pågick vintern 2024-2025 valdes lida Nurminens förslag Laupiatar- Gynnarinna. Det är en bronsstaty av Charlotta Lönnqvist som i naturlig storlek sitter på två stora granitblock. Minnesmärket ska resas invid Fanjunkars torp på Sjundeå station. Placeringsplatsen ligger invid Fanjunkars som var Charlotta Lönnqvists hem under hela hennes livstid (1815-1891). Sjundeå kommun äger marken på platsen. Platsen ligger centralt i kommuncentrum och syns från Sjundeåvägen som trafikeras av upp till 8000 fordon dagligen. I närheten av platsen finns skolor och daghem. Den deskriptiva bronsstatyn av Charlotta med en anka bredvid sig ska sitta på två granitblock som bildar en bänk med plats också för åskådaren att sätta sig ned.

Projektet för att finansiera bronsstatyn har inletts 1.6.2025 och enligt planen kan statyn vara klar att avtäckas på Charlottadagen 12.5.2028.

Informationsspridning och förankring hos allmänheten

Startskottet gick på Sjundeådagen 2025 då en auktion ordnades till förmån för projektet. Som mäklare fungerade Maria Ekman. Sjundby traditionsförening deltog också i den Medeltida marknaden vid Sjundeå kyrka i augusti 2025 där föreningens medlemmar och Charlotta berättade om projektet som utklädda i vimlet.

Charlotta Lönnqvist har fått en egen profil på sociala medier och det finns också information om henne på webbplatsen www.charlottalonnqvist.fi som upprätthålls av Sjundby traditionsförening.

Projektets aktiva ställer upp på möten och tillställningar för att berätta om Charlotta Lönnqvist och statyprojektet.

Företagarsamarbete för finansiering och förverkligande

För att få ett brett stöd bland företagarna i Sjundeå har arbetsgruppens aktiva påbörjat en genomringning av hundratals Sjundeåföretag. Företagarföreningen samarbetar med projektet och avsikten är att förutom att sprida information också ge företagen möjlighet att donera medel, material eller arbetsinsats till projektet. Lions klubben Siuntion Charlottat-Sjundeå Charlotta, deltar genom att ge projektet sin Charlotta- bakelse till förfogande för

medelinsamling under projektiden. Sjundeåkonstnärerna Kim och Helena Juntunen arrangerade i samarbete med Sjundby traditionsförening en konsert på Aleksis Kividagen 10.10.2025 i Sjundeå kyrka till förmån för projektet.

Under projektets gång hoppas vi kunna fortsätta samarbeta brett med föreningar, företag och privatpersoner.

Styrelse och revisorer

Sjundby traditionsförening rf (fo 2623081-6) ansvarar för projektet och föreningens revisorer granskar projektets räkenskaper.

Finansiering

Sjundby traditionsförening har fått insamlingslov av polisen (RA/2025/1008) för att kunna ta emot små och stora donationer till förmån för projektet av allmänheten.

Sjundeå kommun har beviljat ett punktbidrag från bildningsväsendet till projektet och avsikten är att ansöka om stöd för projektet också av stiftelser och fonder.

Vi hoppas att en del av projektets kostnader ska täckas av donationer i form av arbetsinsats och/eller materialdonationer av företag. Vi har redan etablerat samarbete för att få hjälp med arbetet med sociala medier och fått löfte om servering vid talkon och Café vid Fanjunkars samt fått en värdefull donation i form av hundratals kilogram lera till statymodellen, för att nämna några exempel.

Helhetsbudgeten för projektet som sträcker sig över en tvåårsperiod är 160 000 euro.

Projektets samhällsnytta

Vi ser statyn som en unik chans att lyfta fram en positiv berättelse om inte bara Sjundeås, utan hela nationens ideal om tvåspråkighet, jämställdhet och mänsklig välvilja. Deskriptiva bronsstatyer av kvinnor är mycket sällsynta i Finland. Offentliga statyer för att hedra enskilda personer initieras i Finland i regel av allmänheten, så också i detta fall. Charlotta Lönnqvist var en förebild och föregångare för kvinnliga företagare och kvinnors rättigheter i Finland. Hon var banbrytande genom att verka som kvinnlig torpare och småbrukare och därutöver driva en framgångsrik företagsverksamhet som kalaskokerska samtidigt som hon tog hand om fosterbarn, lärlingar och pigor i sitt hem. Som ensamstående kvinna arbetade och verkade hon under förmyndarskap fram till 49-års ålder.

Statyn synliggör en kvinnlig förebild från 1800-talets Finland. Historien om en välgörare som självständigt drev sin sak och i sitt hem gav skydd även för den första finska yrkesförfattaren som senare skulle tituleras den finska litteraturens fader, får synlighet genom statyprojektet. I Charlotta-statyn kan många samhällsgrupper känna igen sig. Charlotta verkade obehindrat som kalaskokerska i regionens stora herrgårdar. Samtidigt var hon torpare och ensamstående

kvinnor, vilket krävde stora fysiska och sociala talanger för att klara vardagen. Trots en strävsam och aktiv vardag gav hon sin tid och energi också till förmån för de allra fattigaste i samhället. Vid sin död testamenterade hon hela sin egendom till de fattiga.

Aleksis Kivi skrev sina viktigaste verk i Sjundeå under Charlotta Lönnqvists beskydd. Romanen Sju Bröder som Aleksis Kivi skrev under sin tid hos Charlotta Lönnqvist på Fanjunkars anses vara den första romanen som skrivits på finska.

Många finländare känner till romanen Sju Bröder, men få finländare känner till att Aleksis Kivi skrev den i Sjundeå och få känner till vilken roll den helt svenskspråkiga Charlotta Lönnqvist kom att ha som befrämjare av det finska språket och kulturen.

Motivering till bidragsansökningar

Sjundby traditionsförening rf är en modern hembygdsförening med cirka 95 medlemmar. Den ordinarie verksamheten består av utflykter till intressanta hembygdsområden, att forska i hembygden och publicera fynden på vår webbplats www.sjundby.fi. Vi diskuterar och samverkar under möten, fester och på vår Facebooksida. Charlotta statyprojektet är ett till föreningens ordinarie verksamhet sett väldigt stort projekt. Orsaken till behovet av bidrag är bl a att brons och granit som material är värdefulla. Vi har valt att förverkliga projektet trots dess storlek och tror och hoppas att vi med hjälp av utomstående bidrag och ett tätt samarbete med andra lokala föreningar och företagare kan förverkliga det här unika projektet som kommer att medföra bestående glädje för Sjundeåbor och finländare i alla åldrar. Samtidigt möjliggör det att en ung konstnär får ett unikt arbetstillfälle och Charlotta och Sjundeå som ort får synlighet.

Turismen på orten gynnas av att få ett landmärke till kommunen, även närliggande skolor med skolbarn och daghem kan besöka statyn. Den ger en möjlighet för kommunen att profilera sig som en modern kommun som känner sin historia. Projektet hyllar en unik historia där det svenska och finska språket och språkgrupperna stöder och lyfter upp varandra. Sjundeå kommun har valt att lyfta Fanjunkars som ett av kommunens styrkeområden.

I Finland finns väldigt få avbildande statyer av kvinnor. Genom detta bidrag vill vi öka jämställdheten mellan könen och ge också kvinnor och flickor en staty de kan se upp till och känna igen sig i.

Tidsplan och arbetskedan

Hösten 2025

Medelinsamlingen startar, understöds- och fondansökningar

Förhandlingar med Sjundeå kommun om placeringsplatsen

Kontakt till företagare för samarbete och stöd

År 2026

Avtal ingås med konstnären om anskaffningen av statyn

Planeringen och tillverkningen av statyn inleds under våren

Medelinsamlingen fortsätter, understöds- och fondansökningar

Överenskommelser med företag om samarbete, materialdonationer och arbetsinsatser

Tillverkning av lermodellen för gipsgjutning

Gjutning av gipsformen

År 2027

Medelinsamlingen fortsätter

Överenskommelser med företag om samarbete, materialdonationer och arbetsinsatser

Anskaffning av material för form och formbygge på placeringsplatsen

Förberedelser, grundarbeten och färdigställande av placeringsplatsen

År 2028

Bronsgjutning och svetsning

Fin slipning och montage av bronsstatyn på granitstenarna

12.5.2028 den färdiga statyn avtäckts